«8D04203 – Құқықтану» білім беру бағдарламасы бойынша Философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін Муратова Алуа Жасланқызының «Жануарларға қатыгездік жасау: қылмыстық-құқықтық және қылмыстық-процестік аспектілері» тақырыбында дайындалған диссертациясына Отандық ғылыми кеңесшінің

ПІКІРІ

Зерттеу Қазақстанда жануарларға қатыгездік көрсету жағдайларының көбеюіне байланысты өте өзекті болып табылады. Жануарларды қорғаудың құқықтық механизмдерін әзірлеу мен жетілдірудің маңыздылығын көрсететін бұл тақырыптың қоғамдық пікірталастарда маңыздылығы арта түсуде. Ізденушінің жұмысы ғылыми ортада әлі де тиісті назар аударыла қоймаған қылмыстық құқық пен қылмыстық іс жүргізу аспектілерін біріктіре отырып, осы мәселені түсіну мен шешудің жаңа перспективаларын ашады.

Докторлық диссертацияны талдау зерттеушінің мақсатқа сәтті қол жеткізгенін және берілген міндеттерді жүзеге асырғанын көрсетеді. Жұмыстың мақсаты мен міндеттері ғылыми зерттеудің заманауи талаптарына толық сәйкес келеді және жануарлар құқығын қорғау саласындағы өзекті мәселелерді шешуге бағытталған. Олар халықаралық ғылыми қоғамдастықта танудың маңызды әлеуетіне ие және қылмыстық құқық пен процестің теориялық және практикалық базасының дамуына айтарлықтай үлес қоса алады.

Зерттеу нәтижелері, оның ішінде қорғауға ұсынылған ережелер, өзектілігі мен жаңалығы үшін ғылыми қоғамдастықта танылуға лайық. Диссертацияның ғылыми ережелері, тұжырымдары мен ұсыныстары мұқият әдіснамалық және теориялық дайындықпен қамтамасыз етілген, сонымен қатар олардың сенімділігі мен негізділігін қамтамасыз ететін маңызды нормативтік базаға сүйенген. Мұның бәрі қылмыстық-құқықтық, қылмыстық-процестік және криминологиялық ғылымдарды дамыту контекстінде жұмыстың құндылығын арттыруға ықпал ете отырып, жануарларға қатыгездік жасау мәселелерін зерттеуге маңызды үлесін қосады.

Бұл Қазақстандағы жануарларға қатыгездікпен қарау қылмыстық-құқықтық және қылмыстық-процестік аспектілерін қамтитын тұңғыш көлемді жұмыс. Зерттеу құнды түсініктер мен аналитикалық тәсілдерді ұсына отырып, осы саланың дамуына ерекше үлес қосады. Диссертациялық жұмыс халықаралық стандарттар мен тәжірибелерді терең түсінуді көрсете отырып, Отандық қылмыстық құқықты, қылмыстық процесті және криминологияны дамытудағы маңызды қадамды білдіреді. Жұмыс теориялық тұрғыдан да, практикалық тұрғыдан да маңызды. Оның нәтижелері мен ұсыныстары жануарларды қорғау саласындағы заңнама мен тәжірибені жетілдіруде, сонымен қатар кейінгі зерттеулерге негіз бола алады.

Докторлық диссертацияда баяндалған теориялық ережелер мен практикалық ұсыныстар жануарларға қатыгездікпен қараудың қылмыстық-құқықтық күрес бойынша зерттеулерді жалғастыруда және осындай

қылмыстардың алдын алу негіздерін әзірлеуде қолданылады. Олар сондай-ақ осы саладағы нормативтік реттеуді жақсарту үшін заңнамалық қызметте, жануарларға қатыгездік үшін жауапкершілікке байланысты қылмыстық нормаларды іс жүзінде жүзеге асыруда, сондай-ақ қылмыстық құқық пен криминологияны оқытудағы білім беру процесінде қолдануға септігін тигізеді. А.Ж. Муратова жүргізген зерттеу айтарлықтай теориялық және практикалық құндылыққа ие.

Диссертация терең аналитикалық тәсіл мен сапалы зерттеуді көрсете отырып, ғылыми стильдің жоғары стандарттарына сәйкес келеді. Ғылыми стильге сәйкестікке қатысты докторлық диссертация академиялық пәннің жоғары деңгейін көрсетті. Автор нақты және дәйекті терминологияны қолданады, бұл материалды түсінуді жеңілдетеді және мәтінді мамандар үшін де, кең аудитория үшін де қол жетімді етеді. Сонымен қатар, диссертация зерттеудің ғылыми құрылымын қатаң сақтайды: кіріспе, теориялық шолу, әдістеме, зерттеу нәтижелері және қорытынды. Мұның бәрі автордың ғылыми стандарттар мен диссертациялық жұмыстарға қойылатын талаптарды терең түсінетіндігін көрсетеді.

Докторантурада оқу кезінде Муратова Алуа Жасланқызы Флорида штаты университетінің Криминология және қылмыстық сот төрелігі колледжінде шетелдік ғылыми кеңесшінің жетекшілігімен – PhD докторы, криминология профессоры Кевин Майкл Бивер ғылыми тағылымдамадан өтті (Флорида штаты, АҚШ). Муратова Алуа зерттеу мәселесін тиімді және жан-жақты зерттеді. Нәтижесінде Q1 Scopus дерекқорына кіретін Victims & Offenders журналында «What Separates Offenders Who are Not Victimized from Offenders Who are Victimized? Results from a Nationally Representative Sample of Males and Females» тақырыбында ғылыми мақаласы жарияланды.

Диссертациялық зерттеу барысында ғылыми нәтижелер Scopus базасына кіретін ғылыми журналында – 1 мақала, Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету Комитетінің тізімі белгіленген ғылыми журналдарда – 6 мақалалар, алыс шетелдегі және Қазақстан аумағында өткізілген халықаралық деңгейдегі ғылыми жиындар бойынша қалыптастырылған жинақтарда – 7 ғылыми мақалалар ретінде жарияланды.

Зерттеу мәтіні жануарларға қатыгездік жасаудың қылмыстық-құқықтық және қылмыстық-процестік аспектілерін талдауға және талқылауға өзіндік көзқарасты көрсетеді. А.Ж. Муратованың авторлық жұмысы ғылыми деректер мен тұжырымдардың бірегей жиынтығын ғана емес, сонымен қатар осы ғылыми саланы одан әрі дамытуда қолдануға болатын инновациялық шешімдер мен ұсыныстарды ұсынады. Мұндай бірегейлік жұмыстың ғылыми қоғамдастық үшін маңыздылығын көрсетеді және жануарларды қорғауға қатысты қылмыстық-құқықтық нормаларды заманауи түсінуге және қолдануға өз үлесін қосады.

Жұмыс өте жақсы жасалған, барлық академиялық және ғылыми стандарттарға сәйкес келеді. Бұл жоғары кәсіби деңгейді көрсетеді.

Қорыта келгенде, Муратова Алуа Жасланқызының «8D04203 – Құқықтану» білім беру бағдарламасы бойынша Философия докторы (PhD)

дәрежесін алу үшін дайындалған «Жануарларға қатыгездік жасау: қылмыстық-құқықтық және қылмыстық-процестік аспектілері» тақырыбында диссертациялық жұмысы ғылыми жұмыстарға қойылатын талаптарға сәйкес келеді және жоғары деңгейде жазылған ғылыми жұмыс ретінде бағаланады.

Муратова Алуа Жасланқызы «8D04203 – Құқықтану» білім беру бағдарламасы бойынша Философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін қорғауға жіберуге лайықты.

әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Заң факультетінің оқу, әдістемелік және тәрбие жұмысы жөніндегі деканның орынбасары, PhD докторы, қауымдастырылған профессор **Жанибеков А.К.**

Қолын растаймын
Подпись заверяю